

**ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАУКОВІ ПРОЕКТИ РЕГІОНАЛЬНОГО РІВНЯ,
ЯКІ ВИКОНУВАЛИСЯ ЗА УЧАСТІ ВИКЛАДАЧІВ
КАФЕДРИ ЕКОЛОГІЇ ТА БОТАНІКИ ТА СТУДЕНТІВ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ЕКОЛОГІЯ»**

№	Назва наукового проекту	Рік виконання, номер держреєстрації	Виконавці
1	«Розробка проекту створення ландшафтного заказника місцевого значення «Гульбище» та проекту зміни меж ландшафтного заказника місцевого значення «Дібрівка» в Недригайлівському районі»	2013 р.	проф. Скляр В.Г., доц. Скляр Ю.Л.
2	«Підготовка документації для визнання парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення Будинку-музею А.П. Чехова як об'єкта природно-заповідного фонду»	2014 р.	проф. Скляр В.Г., доц. Скляр Ю.Л.
3	«Розробка проектів створення територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення»	2016-2019 рр.; 0117U006759, 0118U100264, 0119U103488	проф. Скляр В.Г., проф. Коваленко І.М., доц. Скляр Ю.Л., проф. Жатова Г.О., доц. Клименко Г.О., доц. Баштовий М.Г., доц. Кирильчук К.С., асист. Зубцова І.В. ¹ , аспірант Пеньковська Л.В. ¹ , студ. Терещенко Є. ² , студ. Семенко І., студ. Хоменко А., студ. Шаповал В. ² , студ. Трохименко Д., студ. Савченко Л. ² , студ. Вертель Г., студ. Пяткина О., студ. Штефан Д.
4			
5			
6			
7	«Розробка проекту організації території регіонального ландшафтного парку «Сеймський»»	2017 р. ; 0117U006760	проф. Скляр В.Г., проф. Коваленко І.М., доц. Скляр Ю.Л., доц. Бондарєва Л.М., доц. Тихонова О.М. проф. Жатова Г.О., доц. Клименко Г.О., доц. Баштовий М.Г.,

			доц. Кирильчук К.С., асист. Зубцова І.В. ¹
8	«Інвазійна спроможність деревних інтродуцентів у Старогутському масиві НПП «Деснянсько-Старогутський»	2013 р.	проф. Коваленко І.М.
9	«Економічно ефективні способи виращування садивного матеріалу лісових та декоративних деревних видів на розсаднику ДП «Середино- Будське лісове господарство»	2014 р., 0114 U 005301	проф. Коваленко І.М.
10	«Оцінка стану кормових угідь та розробка шляхів їх еколого- економічно обґрунтованого використання в умовах ТОВ АФ «Вікторія» Білопільського району Сумської області»	2015 р.	проф. Онопрієнко В.П., доц. Бондарєва Л.М. доц. Кирильчук К.С.
11	«Розроблення проекту утримання парку-пам'ятки садово- паркового мистецтва місцевого значення «Волокитинський» (с. Волокитине, Путивльський район)»	2019 р., 0119U103487	асист. Зубцова І.В.
12	«Економічна ефективність використання гербіцидів у лісових культурах ДП "Середино-Будське лісове господарство»	2018-2019 рр.	проф. Коваленко І.М.

Примітки: ¹ Матеріали, отримані за результатами участі у Проекті, використано при підготовці дисертації

² Матеріали, отримані за результатами участі у Проекті, використано при підготовці дипломних робіт

СТИСЛА ХАРАКТЕРИСТИКА ВИКОНАНИХ РОБІТ ЗА ПРОЄКТАМИ

Проект №1. За результатами виконання першої теми сформований проект створення ландшафтного заказника місцевого значення «Гульбище» (74,3 га) та проект зміни меж ландшафтного заказника місцевого значення «Дібрівка» (Недригайлівський р-н., Сумська область).

Проект №2. Розроблений проект створення парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Будинок-музей А.П. Чехова». На основі

підготовленого проекту сесією Сумської обласної ради 24 січня 2014 року прийняте рішення про створення парку пам'ятки садово-паркового мистецтва «Будинок-музей А.П. Чехова» (на площі 2,3 га).

Проекти № 3-6. У період 2016-2019 рр. на замовлення Департаменту екології та охорони природних ресурсів Сумської обласної державної адміністрації розроблено проекти створення у Сумській області нових територій та об'єктів природно-заповідного фонду у кількості 61 шт. У проектах, зокрема, представлено:

- 1) Вступ та узагальнений паспорт;
- 2) Лист-клопотання щодо необхідності створення заповідного об'єкта;
- 3) Лист-схвалення клопотання;
- 4) Наукову характеристику природних комплексів, території, перспективної для заповідання та обґрунтування доцільності та необхідності її оголошення територією (об'єктом) природно-заповідного фонду;
- 5) Матеріали погодження з землевласниками, землекористувачами, органами місцевого самоврядування, органами виконавчої влади (залежно від підпорядкування земельних ділянок);
- 6) Висновки та експлікацію земель відділу (управління) держгеокадастру відповідного адміністративного району;
- 7) Картографічний матеріал з вказаним положенням об'єкта природно-заповідного фонду, який є погодженим з відділом (управлінням) держгеокадастру в районі, землевласником чи землекористувачем, відповідним органом місцевого самоврядування, органом виконавчої влади (згідно законодавства);
- 8) Висновки із проектом режиму охорони та використання проектованої території (об'єкта) природно-заповідного фонду.

Проект №7. За результатами виконання теми «Розробка проекту організації території регіонального ландшафтного парку «Сеймський»» підготовлено

документ, текстова частина якого становить 444 стор. друкованого тексту та близько 200 сторінок додатків. Основна частина розробленого «Проекту...» включає вісім розділів.

У **РОЗДІЛІ 1** надано загальні відомості про регіональний ландшафтний парк «Сеймський».

Висвітлене місце його знаходження історія створення. Показано, що на теперішній час регіональний ландшафтний парк «Сеймський» (далі РЛП «Сеймський») це найбільша за розміром природно-заповідна територія Сумщини. Більша частина його площі припадає на Путивльський район (36210,6 га). Далі на захід 30865,4 га території РЛП знаходиться у Конотопському районі – до кордону з Чернігівською областю. Частина території парку (24 664,6 га) належить до Кролевецького, і 7117,3 га – до Буринського районів.

Охарактеризовано особливості організації та використання території РЛП в минулому.

Детально висвітлено обсяги та характер виконаних проектних та вишукувальних робіт. Зокрема, виконавцями теми було опрацьовано 381 джерело інформації, у тому числі «Проекти організації...» Деснянсько-Старогутського НПП, Гетьманського НПП, їхні Літописи природи, проаналізовано матеріали лісовпорядкувань. Вивчений різноманітний картографічний матеріал, що стосується території РЛП «Сеймський», уся наявна документація періоду 1994 – 2017 рр. щодо створення та функціонування РЛП.

При проведенні проектно-вишукувальних робіт були використані затверджені методики та нормативна база з проведення ландшафтного аналізу, лісовпорядкування, методичні рекомендації щодо складу та змісту Проекту організації території, охорони відтворення та рекреаційного використання природних комплексів і об'єктів РЛП.

У **РОЗДІЛІ 2** надана інформація про стан довкілля регіонального ландшафтного парку «Сеймський».

Охарактеризовано його геоморфологію, геологію, клімат погоду, гідрографію, ґрунти, флору, рослинність та тваринний світ, а також ландшафтне різноманіття (висвітлена колишня та сучасна ландшафтна структура).

У цьому розділі представлено огляд історії основних результатів наукових досліджень, обґрунтована необхідності організації розгорнутих наукових досліджень на теренах РЛП «Сеймський» та на прилеглих територіях, висвітлено стан та перспективи вивчення біорізноманіття, ландшафтів та організації моніторингових досліджень.

У **РОЗДІЛІ 3** висвітлена соціально-економічна та культурна інформація про регіональний ландшафтний парк «Сеймський» та регіон його розташування. Наведено деякі історичні аспекти заселення, господарського освоєння території та формування культурно-етнографічних особливостей, відомості про сучасні населені пункти, про склад населення та його зайнятість, представлено пропозиції щодо підвищення рівня зайнятості населення, створення робочих місць, розв'язання інших соціальних проблем.

Охарактеризовано сучасний стан промисловості в регіоні, особливості негативного впливу промисловості на довкілля, представлено пропозиції щодо подальшого розвитку промисловості, зменшення її негативного впливу на довкілля.

Надана інформація про сучасний стан сільського господарства в регіоні, про особливості негативного впливу сільського господарства на довкілля, висунуто пропозиції щодо подальшого його розвитку та зменшення негативного впливу на довкілля.

Проведено аналіз лісогосподарської діяльності у минулі роки, розглянуто використання недеревних рослинних ресурсів лісу та підходи до збереження корінних лісових природних комплексів.

Охарактеризовано стан та перспективи розвитку транспорту, системи зв'язку, шляхів сполучення, системи обслуговування транспорту.

Вивчено стан системи охорони здоров'я та перспективи її розвитку.

Охарактеризовано існуючу систему закладів культури та визначено перспективи їхнього розвитку.

Розглянуто організацію рибного та мисливського господарства, видовий склад та чисельність мисливських видів тварин, стан та перспективи розвитку мисливського господарства.

У **РОЗДІЛІ 4** надана інформація про рекреацію та туризм в регіональному ландшафтному парку «Сеймський».

Розглянуто рекреаційні ресурси регіону, визначено стан та перспективи використання рекреаційних ресурсів, розвитку туристичної інфраструктури, охарактеризовано напрямки рекреаційного благоустрою території, запропоноване створення екологічних стежок, облаштування місць короткочасного відпочинку для населення і відвідувачів РЛП.

Визначено підходи до оцінки рекреаційних ресурсів, рекреаційного навантаження і ємності РЛП «Сеймський», забезпечення безпеки відвідувачів РЛП та забезпечення відвідувачів інформацією, залучення організацій та місцевого населення до рекреаційної діяльності на території РЛП.

Оцінено стан та перспективи розвитку системи побутового обслуговування, громадського харчування, розвитку народних промислів, поліпшення кадрового та наукового забезпечення рекреаційної діяльності.

У **РОЗДІЛІ 5** окреслено пріоритети і проблеми функціонування РЛП «Сеймський».

Визначено найважливіші цінності парку та пріоритети щодо їх збереження, проведено визначення та оцінку проблем, що вимагають втручання і вивчення, а також оцінку системи управління цією установою.

У **РОЗДІЛІ 6** представлено стратегію розвитку парку на десять років.

Визначено стратегічні завдання з розвитку парку на десять років, а також представлена схема функціонального зонування парку і визначено режими кожної із зон.

У **РОЗДІЛІ 7** надано п'ятирічний план заходів у діяльності РЛП «Сеймський».

Охарактеризована структура запланованих заходів та представлений їхній план у табличній формі.

У **РОЗДІЛІ 8** висвітлено засоби та ресурси забезпечення ефективного функціонування РЛП «Сеймський».

Надана інформація про систему управління РЛП «Сеймський», його організаційну структуру та штат, необхідне обладнання та підходи до розвитку інфраструктуру. Визначено систему моніторингу за діяльністю установи, оцінки її роботи та звітності.

Проект №8. Надано Деснянсько-Старогутському національному природному парку надано рекомендації щодо попередження інвазії деревних інтродуцентів у Старогутський лісовий масив.

Проект №9. Визначено економічно ефективні способи вирощування садивного матеріалу лісових та декоративних деревних видів на розсаднику ДП «Середино-Будське лісове господарство».

Проект №10. Для ТОВ АФ «Вікторія» Білопільського району Сумської області запропоновано науково-обґрунтовані режими експлуатації лучних рослинних угруповань.

Проект №11. До «Проекту утримання парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Волокитинський»» (с. Волокитине, Путивльський район) надана інформація про флору та рослинність цієї території природно-заповідного фонду.

Проект №12. Для ДП "Середино-Будське лісове господарство" Сумської області запропоновано економічно ефективно використання гербіцидів у лісових культурах.